

PRIJEDLOG

Na temelju članka 8. stavka 1. Zakona o poljoprivredi („Narodne novine“, broj 30/15), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj _____ 2018. godine donijela

O D L U K U

o donošenju Programa potpore proizvođačima radi obnove narušenog proizvodnog potencijala u sektoru govedarstva za razdoblje od 2018. do 2020. godine

I.

Donosi se Program potpore proizvođačima radi obnove narušenog proizvodnog potencijala u sektoru govedarstva za razdoblje od 2018. do 2020. godine u tekstu koji je Vladi Republike Hrvatske dostavilo Ministarstvo poljoprivrede aktom KLASA: _____, URBROJ: _____, od _____ 2018. godine.

II.

Sredstva za provedbu Programa iz točke I. ove Odluke osigurati će se u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2018. godinu i projekcijama za 2019. i 2020. godinu.

Sredstva za provedbu Programa iz točke I. ove Odluke će se u 2018. godini osigurati preraspodjelom unutar Financijskog plana Ministarstva poljoprivrede u iznosu od 65.000.000,00 kuna.

Za provedbu Programa iz točke I. ove Odluke u 2019. i 2020. godini sredstva će se planirati u okviru limita ukupnih rashoda koje Vlada Republike Hrvatske utvrđuje smjernicama ekonomske i fiskalne politike za pojedina trogodišnja razdoblja:

- za 2019. godinu 65.000.000,00 kuna,
- za 2020. godinu 65.000.000,00 kuna.

III.

Zadužuje se Ministarstvo poljoprivrede da o donošenju ove Odluke izvijesti Agenciju za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju i Hrvatsku poljoprivrednu agenciju.

IV.

Zadužuje se Ministarstvo poljoprivrede da na svojim mrežnim stranicama objavi Program iz točke I. ove Odluke

V.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

PREDSJEDNIK

mr. sc. Andrej Plenković

OBRAZLOŽENJE:

Proizvođači sirovog mlijeka i teladi za proizvodnju goveđeg mesa posljednje tri godine značajno su oštećeni prijetnjom pojave zaraznih bolesti koje su značajno narušile proizvodni potencijal na njihovim poljoprivrednim gospodarstvima, uslijed čega su proizvođači u uzgoju smanjili broj rasplodnog podmlatka namijenjenog obnovi stada na vlastitom gospodarstvu. što je zbog već prisutnog poremećaja na tržištu u sektoru mlijeka i mliječnih proizvoda dodatno otežalo položaj proizvođača.

Teškoće u proizvodnji i trgovini životinjama eskalirale su zbog neposredne opasnosti od pojave bolesti kvrgave kože koja se pojavila u zemljama u našem susjedstvu. Republika Hrvatska bila je primorana izraditi Strategiju kontrole bolesti kvrgave kože (BKK), (KLASA: 322-01/16-01/762) temeljem koje se pristupilo provedbi mjere cijepljenja protiv BKK na cijelom teritoriju Republike Hrvatske. Strategija je bila u suglasju s Provedbenom Odlukom Komisije (EU) 2016/2008 od 15. studenoga 2016. godine o Mjerama nadzora zdravlja životinja u pogledu bolesti kvrgave kože u određenim državama članicama. Provedbom ove hitne mjere preventivnog cijepljenja svih goveda u Republici Hrvatskoj u 2016. i 2017. godini spriječeno je daljnje širenje BKK na susjedne zemlje i širi teritorij EU. Jedina dostupna cjepiva na tržištu za cijepljenje goveda sadržavala je živi virus koji je očekivano izazvao jače cjepne reakcije. U stadima naših uzgajivača, zbog učestalih nuspojava cijepljenja protiv bolesti kvrgave kože, veliki broj životinja značajno je izgubio svoj proizvodni potencijal kroz gubitke u smanjenoj proizvodnji mlijeka, pobačajima, mrtvo rođenoj teladi i uginućima životinja te narušenoj i smanjenoj reproduktivnoj sposobnosti.

Posljedica ovih okolnosti bilo je izlučivanje većeg broj krava zbog čega je znatno narušen proizvodni potencijal u stadima uzgajivača te im je to prouzročilo značajne ekonomske gubitke. Uslijed svega navedenog u Republici Hrvatskoj je u prethodne tri godine došlo do značajnog pada broja krava, a posljedično i podmlatka za obnovu stada te uzgajivači goveda nisu imali na raspolaganju dovoljan broj rasplodnog podmlatka i nisu bili u mogućnosti ponovo uspostaviti svoj proizvodni potencijal u odnosu na razdoblje prije nastupa ovih izvanrednih okolnosti. Osobito su ovim pogođena obiteljska poljoprivredna gospodarstva i farme koja su po strukturi male i srednje veličine u rangi mikro i malih poduzeća i koja čine većinu od ukupnog broja proizvođača mlijeka i goveđeg mesa u Republici Hrvatskoj.

Cilj ovog Programa potpore proizvođačima radi obnove narušenog proizvodnog potencijala u sektoru govedarstva zbog posljedica cijepljenja protiv Bolesti kvrgave kože u prethodne tri godine je privremena financijska pomoć za razdoblje od 2018. do 2020. godine. Cilj je programa obnoviti narušeni proizvodni potencijal, omogućavanjem uzgajivačima goveda korištenje potpore za kupovinu steonih junica i potpore za gubitak prihoda u uzgoju rasplodnih junica zbog teškoća koje se odnose na obnavljanje životinjskog blaga, zabrane ili ograničavanja kretanja životinja zbog BKK.

Ovim Programom pokušat će se obnoviti proizvodni potencijal u stadima proizvođača te njihovu tekuću likvidnost vratiti na razinu od prije početka nastupa opisanih nepovoljnih okolnosti. Potpore će osobito biti usmjerene na obiteljska poljoprivredna gospodarstva male i srednje veličine u rangi mikro i malih poduzeća koja većinom drže goveda simentalke i Holstein pasmine i koja predstavljaju najznačajniju skupinu proizvođača mlijeka u Republici Hrvatskoj. Dodjelom potpore želi se zaustaviti trend pada broja krava i junica te proizvodnje mlijeka u Republici Hrvatskoj, a koji su izazvani ranije opisanim posljedicama.

Planira se u trogodišnjem razdoblju provedbe Programa radi obnove narušenog proizvodnog potencijala omogućiti potporu za kupovinu najmanje 6.000 steonih junica. Potpora za gubitak prihoda u uzgoju rasplodnih junica i obnavljanje životinjskog blaga, planira se za 35.000 steonih junica što bi u određenoj mjeri obnovilo narušeni proizvodni potencijal u proizvodnji mlijeka.

Program će se provoditi putem dvije mjere. Jedna mjera je potpora za kupovinu steonih junica kombiniranih i/ili mliječnih pasmina goveda, a druga mjera je potpora za gubitak prihoda u uzgoju rasplodnih junica kombiniranih i/ili mliječnih pasmina goveda i teškoća koje se odnose na obnavljanje životinjskog blaga. Provedbom ovih dviju mjera očekuje se pozitivan utjecaj na obnovu proizvodnog potencijala te vraćanja proizvodnje i uzgoja na razinu prije nastupa opisanih okolnosti koje su uzrokovale pad broja krava i smanjenu proizvodnju rasplodnog podmlatka za remont stada tijekom 2016. i 2017. godine.

Ministarstvo poljoprivrede je sukladno članku 9. uredbe Komisije (EU) br. 702/2014 od 25. lipnja 2014. o proglašenju određenih kategorija potpora u sektoru poljoprivrede i šumarstva te u ruralnim područjima spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije putem web-aplikacije za prijavu u skladu s člankom 3. Uredbe (EZ) br. 794/2004 od 21. travnja 2004. o provedbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 659/1999 o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu članka 93. Ugovora o EZ Komisiji dostavila sažetak informacija koje se odnose na navedenu potporu predviđenu Programom potpore proizvođačima radi obnove narušenog proizvodnog potencijala u sektoru govedarstva za razdoblje od 2018. do 2020. godine u standardiziranom obliku utvrđenom u Prilogu II. Komisija je u travnju 2018. godine odobrila istoimeni program, dodijelila mu broj: SA.50604(2018/XA) te sažetak potpore objavila na mrežnim stranicama http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_50604.

Zakonodavni okvir Programa potpore proizvođačima radi obnove narušenog proizvodnog potencijala u sektoru govedarstva za razdoblje od 2018. do 2020. godine temelji se na članku 8. stavka 1. Zakona o poljoprivredi („Narodne novine“, broj 30/2015), članka 66. i članka 67. stavka 2. Zakona o poljoprivredi („Narodne novine“, broj 30/2015) i članku 31. stavka 2. Zakona o Vladi Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 150/2011, 119/2014).

Za potrebe provođenja Programa potpore proizvođačima radi obnove narušenog proizvodnog potencijala u sektoru govedarstva za razdoblje od 2018. do 2020. godine potrebno je za razdoblje 2018. do 2020. osigurati ukupan iznos sredstava u iznosu od 195.000.000,00 kuna i to na slijedeći način:

- za 2018. godinu 65.000.000,00 kuna,
- za 2019. godinu 65.000.000,00 kuna,
- za 2020. godinu 65.000.000,00 kuna.

Provedba Programa potpore proizvođačima radi obnove narušenog proizvodnog potencijala u sektoru govedarstva za razdoblje od 2018. do 2020. godine imat će utjecaja na rashode Državnog proračuna. Sredstva za provedbu predmetnog programa će se u 2018. godini osigurati preraspodjelom unutar Financijskog plana Ministarstva poljoprivrede u iznosu od 65.000.000,00 kuna. Za provedbu predmetnog Programa u 2019. i 2020. godini sredstva će se planirati u okviru limita ukupnih rashoda koje Vlada Republike Hrvatske utvrđuje smjernicama ekonomske i fiskalne politike za pojedina trogodišnja razdoblja.

- za 2019. godinu 65.000.000,00 kuna,
- za 2020. godinu 65.000.000,00 kuna.

Za potrebe izrade Smjernica ekonomske i fiskalne politike za razdoblje od 2019. do 2021. Ministarstvo poljoprivrede će dostaviti prijedlog financijskog plana proračuna Ministarstvu financija za financiranje rashoda iz izvora 1 opći prihodi i primici, 2 doprinosi i 8 namjenski primici, koji ulaze u limit državnog proračuna. Osim postojećih programa odnosno aktivnosti izrađen je i dostavljen prijedlog financijskog plana za nove proračunske aktivnosti gdje su između ostalog planirana sredstva i za Programa potpore proizvođačima radi obnove narušenog proizvodnog potencijala u sektoru govedarstva za razdoblje od 2018. do 2020. godine i to na slijedeći način: za 2019. godinu 65.000.000,00 kuna, za 2020. godinu 65.000.000,00 kuna. Navedeni program bi se stoga trebao otvoriti kao posebna aktivnost za čiju će se u narednim godinama (od 2019. do 2020.) sredstva planirati u okviru limita ukupnih rashoda koje Vlada Republike Hrvatske utvrđuje smjericama ekonomske i fiskalne politike za pojedina trogodišnja razdoblja.

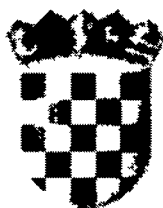
Ministarstvo poljoprivrede bit će zaduženo za provedbu Programa potpore proizvođačima radi obnove narušenog proizvodnog potencijala u sektoru govedarstva za razdoblje od 2018. do 2020. godine te za komunikaciju i suradnju s nadležnim institucijama i službama za operativnu provedbu i kontrolu mjera iz predmetnog programa.

Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju u provedbi ovih mjera vrši administrativne kontrole, isplatu potpore i provođenja kontrole na terenu u skladu sa svojim ovlastima i procedurama, a u skladu sa zakonskim okvirom za pružanje državne potpore.

Hrvatska poljoprivredna agencija u provedbi ovog Programa vrši raspisivanja javnog poziva i administrativnu obradu prijava i podataka.

PRIJEDLOG

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

**PROGRAM POTPORE PROIZVOĐAČIMA RADI OBNOVE NARUŠENOG
PROIZVODNOG POTENCIJALA U SEKTORU GOVEDARSTVA**

ZA RAZDOBLJE od 2018. do 2020. godine

Zagreb, srpanj 2018. godine

SADRŽAJ

1. UVOD.....	2
2. CILJ PROGRAMA POTPORE	4
3. OPRAVDANOST PROVOĐENJA PROGRAMA.....	4
4. MJERE PROVEDBE PROGRAMA	5
5. PRAVNA OSNOVA.....	5
6. TRAJANJE PROGRAMA	7
8. KORISNICI POTPORA.....	8
9. PROVEDBA MJERA	9
10. ZAKLJUČNO	10

1. UVOD

Proizvođači sirovog mlijeka i teladi za proizvodnju goveđeg mesa posljednje tri godine značajno su oštećeni prijetnjom pojave zaraznih bolesti koje su značajno narušile proizvodni potencijal na njihovim poljoprivrednim gospodarstvima, uslijed čega su proizvođači u uzgoju smanjili broj rasplodnog podmlatka namijenjenog obnovi stada na vlastitom gospodarstvu, što je zbog već prisutnog poremećaja na tržištu u sektoru mlijeka i mliječnih proizvoda dodatno otežalo položaj proizvođača.

Teškoće u proizvodnji i trgovini životinjama eskalirale su zbog neposredne opasnosti od pojave bolesti kvrgave kože koja se pojavila u zemljama u našem susjedstvu. Republika Hrvatska bila je primorana izraditi Strategiju kontrole bolesti kvrgave kože (BKK), (KLASA: 322-01/16-01/762) temeljem koje se pristupilo provedbi mjere cijepljenja protiv BKK na cijelom teritoriju Republike Hrvatske. Strategija je bila u suglasju s Provedbenom Odlukom Komisije (EU) 2016/2008 od 15. studenoga 2016. godine o Mjerama nadzora zdravlja životinja u pogledu bolesti kvrgave kože u određenim državama članicama. Provedbom ove hitne mjere preventivnog cijepljenja svih goveda u Republici Hrvatskoj u 2016. i 2017. godini spriječeno je daljnje širenje BKK na susjedne zemlje i širi teritorij EU. Jedina dostupna cjepiva na tržištu za cijepljenje goveda sadržavala je živi virus koji je očekivano izazvao jače cjepne reakcije. U stadima naših uzgajivača, zbog učestalih nuspojava cijepljenja protiv bolesti kvrgave kože, veliki broj životinja značajno je izgubio svoj proizvodni potencijal kroz gubitke u smanjenoj proizvodnji mlijeka, pobačajima, mrtvo rođenoj teladi i uginućima životinja te narušenoj i smanjenoj reproduktivnoj sposobnosti.

Posljedica ovih okolnosti bilo je izlučivanje većeg broj krava zbog čega je znatno narušen proizvodni potencijal u stadima uzgajivača te im je to prouzročilo značajne ekonomske gubitke. Uslijed svega navedenog u Republici Hrvatskoj je u prethodne tri godine došlo do značajnog pada broja krava, a posljedično i podmlatka za obnovu stada te uzgajivači goveda nisu imali na raspolaganju dovoljan broj rasplodnog podmlatka i nisu bili u mogućnosti ponovo uspostaviti svoj proizvodni potencijal u odnosu na razdoblje prije nastupa ovih izvanrednih okolnosti. Osobito su ovim pogođena obiteljska poljoprivredna gospodarstva i farme koja su po strukturi male i srednje veličine u rangu mikro i malih poduzeća i koja čine većinu od ukupnog broja proizvođača mlijeka i goveđeg mesa u Republici Hrvatskoj.

1.1. Stanje prije nastupa teškoća u proizvodnji i trgovini

Prema podacima Hrvatske poljoprivredne agencije za 2015. godinu, (Izvor: Registar goveda u Jedinostvenom registru domaćih životinja, JRDŽ) na dan 31.12.2015. godine u Republici Hrvatskoj zabilježeno je brojno stanje od 174.805 krava te 91.082 grla ženskog podmlatka mliječnih i kombiniranih pasmina goveda. Ženski podmladak do godinu dana starosti je brojio 42.296 grla, a onih preko godinu dana za koje se očekivalo da će se uključiti u proizvodnju tijekom 2016. godine 48.786 grla. Prema raspoloživom broju ženskog podmlatka starijeg od godinu dana vidljivo je da je taj broj bio dostatan za 31,7% remonta stada krava mliječnih i kombiniranih pasmina, ne računajući dio ženskog podmlatka koji će uginuti ili biti izlučen iz reproduktivnih i ekonomskih razloga zbog čega neće biti uključen u proizvodnju.

U pasminskom sastavu populacije goveda u Republici Hrvatskoj najznačajnije su simentalaska i Holstein pasmina. Najbrojnija je simentalaska pasmina koja se uzgaja većinom na farmama male i srednje veličine za proizvodnju mlijeka i teladi za tov. Druga po brojnosti je Holstein pasmina goveda. U Republici Hrvatskoj je na kraju 2015. godine zabilježeno 110.002 krava simentalaske pasmine te 43.857 krava Holstein pasmine. Usporedbom podataka za broj zabilježenog ženskog rasplodnog podmlatka s brojem krava za ove dvije pasmine vidljivo je da je kod simentalaske pasmine broj ženskog podmlatka dostatan za 29% remonta stada, a kod Holstein pasmine za 35,5% remonta stada. Uzimajući u obzir da dio ženskog podmlatka zbog uginuća, reproduktivnih i ekonomskih razloga neće biti uključen u proizvodnju, pokazatelji su u okvirima očekivanog remonta stada tijekom godine.

Iz navedenih podataka vidljivo je da Republika Hrvatska ne raspolaže sa značajnim brojem rasplodnog podmlatka koji bi se mogao staviti na slobodno tržište i poremetiti odnose na unutarnjem tržištu EU.

1.2. Stanje tijekom 2016. i 2017. godine

Prema Godišnjem izvješću Hrvatske poljoprivredne agencije za 2016. godinu, na dan 31.12.2016. godine u Republici Hrvatskoj (Izvor: Registar goveda u Jedinostvenom registru domaćih životinja, JRDŽ) zabilježeno je brojno stanje od 167.628 krava (-4,1% u odnosu na 2015. godinu) te 81.716 grla ženskog podmlatka mliječnih i kombiniranih pasmina goveda (-10,3% u odnosu na 2015. godinu). Ženski podmladak do godinu dana starosti brojio je 37.365 grla, a onih preko godinu dana za koje se očekivalo da će se uključiti u proizvodnju tijekom 2017. godine 44.351 komada. Prema raspoloživom broju ženskog podmlatka starijeg od godinu dana vidljivo je da je taj broj bio dostatan za 30,3% remonta stada krava mliječnih i kombiniranih pasmina, ne računajući dio ženskog podmlatka koji će biti izlučen iz reproduktivnih razloga. Ovi podaci ukazuju na zamjetan pad od 1,4% raspoloživih grla za remont stada u odnosu na 2015. godinu.

Promatrajući prema pasminskom sastavu najzastupljenije populacije goveda u Republici Hrvatskoj, simentalSKU i Holstein pasminu, tijekom 2016. godine je zabilježeno 105.389 krave simentalaske pasmine (pad od 4,2% u odnosu na prethodnu godinu) te 40.751 krava Holstein pasmine (pad od 7,1% u odnosu na prethodnu godinu). Usporedbom podataka za ženski pomladak ove dvije pasmine, kod simentalaske pasmine je vidljiv pad broja ženskog podmlatka starijeg od godinu dana od 7,7% a kod Holstein pasmine 11,2% u odnosu na prethodnu godinu, što je značajan pokazatelj posljedica nuspojava cijepljenja protiv BKK koje je trajalo od kolovoza do kraja 2016. godine. Ovaj negativan trend vidljiv je iz brojnog stanja ženskog podmlatka mlađeg od godinu dana za ove dvije pasmine za 2016. godinu u odnosu na 2015. godinu, a koji pokazuje pad broja grla od 13% kod simentalaske pasmine te 9,6% kod Holstein pasmine, što će značajno utjecati na daljnji pad broja ženskog podmlatka za budući remont stada. Cijepljenje i revakcinacija protiv BKK nastavljene su i tijekom 2017. godine sa sličnim intenzitetom reakcija na cijepljenje i smanjenjem proizvodnje mlijeka.

Objavom prvih podataka iz Registra goveda u Jedinostvenom registru domaćih životinja za 2017. godinu uočen je nastavak negativnih trendova za govedarsku proizvodnju u RH. Bilježi se broj od 160.722 krave svih pasmina. To je značajan pad od 4,1% u odnosu na 2016. godinu i 8,1% u odnosu na 2015. godinu ili oko 14.000 krava manje u ovom kratkom razdoblju. To je veliki gubitak za stočni fond Republike Hrvatske, a jednim dijelom rezultat je i nedovoljnog

broja ženskog podmlatka za remont (obnovu) stada. U Hrvatskoj je stoga nužno uvesti dodatne mjere pomoći sektoru govedarstva, proizvodnje mlijeka kako bi se ovaj negativan trend zaustavio.

2. CILJ PROGRAMA POTPORE

Cilj ovog Programa potpore proizvođačima radi obnove narušenog proizvodnog potencijala u sektoru govedarstva zbog posljedica cijepljenja protiv bolesti kvrgave kože u prethodne tri godine je privremena financijska pomoć za razdoblje od 2018. do 2020. godine. Cilj je programa obnoviti narušeni proizvodni potencijal, omogućavanjem uzgajivačima goveda korištenje potpore za kupovinu steonih junica i potpore za gubitak prihoda u uzgoju rasplodnih junica zbog teškoća koje se odnose na obnavljanje životinjskog blaga, zabrane ili ograničavanja kretanja životinja zbog BKK.

Ovim Programom pokušat će se obnoviti proizvodni potencijal u stadima proizvođača te njihovu tekuću likvidnost vratiti na razinu od prije početka nastupa opisanih nepovoljnih okolnosti. Potpore će osobito biti usmjerene na obiteljska poljoprivredna gospodarstva male i srednje veličine u rangu mikro i malih poduzeća koja većinom drže goveda simentalke i Holstein pasmine i koja predstavljaju najznačajniju skupinu proizvođača mlijeka u Republici Hrvatskoj. Dodjelom potpore želi se zaustaviti trend pada broja krava i junica te proizvodnje mlijeka u Republici Hrvatskoj, a koji su izazvani ranije opisanim posljedicama.

Planira se u trogodišnjem razdoblju provedbe Programa radi obnove narušenog proizvodnog potencijala omogućiti potporu za kupovinu najmanje 6.000 steonih junica.

Potpore za gubitak prihoda u uzgoju rasplodnih junica i obnavljanje životinjskog blaga, planira se za 30.000 steonih junica što bi u određenoj mjeri obnovilo narušeni proizvodni potencijal u proizvodnji mlijeka.

3. OPRAVDANOST PROVOĐENJA PROGRAMA

Trenutni pokazatelji broja krava od 160.722 ukazuju na kontinuirani trend pada iz mjeseca u mjesec pri čemu je zabilježen pad broja krava od 8,1% u odnosu na 2015. godinu. Ovome su značajno pridonijele posljedice nuspojava nakon cijepljenja protiv bolesti kvrgave kože.

Uvažavajući neophodan broj potrebnog ženskog podmlatka za zaustavljanje negativnih trendova iz podataka je uočljivo da je broj ženskog podmlatka u 2016. godini manji za 10,3% u odnosu na 2015. godinu. Osobito je zabilježen pad broja ženskog podmlatka mlađeg od godinu dana kod simentalke pasmine goveda na obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima male i srednje veličine, dakle onih u rangu mikro i malih poduzeća. Prema podacima za 2016. godinu ovaj pad iznosi 13% u odnosu na 2015. godinu.

Posljedično je došlo do pada potencijala za remont (obnovu) stada i teškoća koje se odnose na obnavljanje životinjskog blaga, odnosno sposobnosti za nadomještanjem izlučenih krava iz stada uslijed prethodno navedenih nepovoljnih okolnosti.

Sve prethodno navedeno prouzročilo je pad prihoda od proizvodnje u najviše pogođenom sektoru proizvodnje mlijeka te značajno narušilo likvidnost gospodarstava u proizvodnji mlijeka i ugrozilo njihov opstanak.

Svi pokazatelji na hrvatskom tržištu ukazuju na već opisane negativne trendove u govedarskoj proizvodnji te se smatra opravdanim pružiti financijsku pomoć proizvođačima koji se bave proizvodnjom mlijeka. Iz priložene tablice vidljiv je kontinuirani pad brojnog stanja i proizvedenih količina mlijeka. U posljednje tri godine proizvodnja mlijeka pala je za 36 milijuna kg, broj krava smanjio se za 14.000, a broj junica u uzgoju bilježi pad preko 17.000 grla. Isporučene količine kravljeg mlijeka manje su za 7,1%, broj krava je manji za 8,1%, a najizraženiji pad je kod rasplodnog podmlatka i iznosi 19,1% u odnosu na 2015. godinu (Tablica 1).

Tablica 1 - Pokazatelji isporučenih količina kravljeg mlijeka, broja krava i junica za Republiku Hrvatsku od 2015. - 2017. godina

	2015.	postotak	2016.	postotak 2015.- 2016.	2017.	postotak 2016.- 2017.	postotak 2015.- 2017.	smanjenje za (kg ili komada)
Isporučene količine kravljeg mlijeka (kg)	513.406.175	100,0%	489.645.699	95,4%	476.755.346	97,4%	92,9%	-36.650.829
Broj krava u RH (komada)	174.805	100,0%	167.628	95,9%	160.722	95,9%	91,9%	-14.083
Broj junica u RH (komada)	91.082	100,0%	81.716	89,7%	73.702	90,2%	80,9%	-17.380

Izvor: Hrvatska poljoprivredna agencija (HPA)

4. MJERE PROVEDBE PROGRAMA

Program će se provoditi putem dvije mjere. Jedna mjera je **potpora za kupovinu steonih junica** kombiniranih i/ili mliječnih pasmina goveda, a druga mjera je **potpora za gubitak prihoda u uzgoju rasplodnih junica** kombiniranih i/ili mliječnih pasmina goveda i teškoća koje se odnose na obnavljanje životinjskog blaga. Provedbom ovih dviju mjera očekuje se pozitivan utjecaj na obnovu proizvodnog potencijala te vraćanja proizvodnje i uzgoja na razinu prije nastupa opisanih okolnosti koje su uzrokovale pad broja krava i smanjenu proizvodnju rasplodnog podmlatka za remont stada tijekom 2016. i 2017. godine.

5. PRAVNA OSNOVA

U nacionalnom zakonodavstvu Republike Hrvatske pravna osnova je sadržana u članku 30. stavku 2. Zakona o Vladi Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 150/11, 119/14 i 93/16), a u svezi provedbe članka 14. stavka 3. točke e). i članka 26. stavka 9. točke b) Uredbe

Komisije (EU) br. 702/2014 od 25. lipnja 2014. o proglašenju određenih kategorija potpora u sektoru poljoprivrede i šumarstva te u ruralnim područjima spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (*Službeni list Europske unije L 193, 1.7.2014*) (u daljnjem tekstu: Uredba).

Provedba Programa na području Republike Hrvatske propisati će se Odlukom Vlade Republike Hrvatske u skladu s nacionalnim zakonodavstvom.

Financijska sredstva za provedbu ovog Programa dodjeljuju se sukladno poglavlju I. i članku 14. stavku 3. točki (e) te članku 26. stavku 9. točki (b) Uredbe.

Potpore dodijeljene kroz ovaj Program spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzete iz obveze prijave iz njegova članka 108. stavka 3. s obzirom da ispunjavaju sve opće uvjete utvrđene u Poglavlju I. Uredbe i sve posebne uvjete iz članka 14. i 26. Uredbe.

Potpora ne uključuje plaćanja poduzetnicima u poljoprivrednom sektoru na temelju cijene poljoprivrednih proizvoda

Potpore iz ovog Programa ne mogu se isplaćivati u korist poduzetnika koji podliježe neizvršenom nalogu za povrat sredstava na temelju prethodne odluke Komisije kojom se potpora ocjenjuje nezakonitom i nesukladnom s unutarnjim tržištem; na jednokratne potpore u korist poduzetnika koji podliježe neizvršenom nalogu za povrat sredstava na temelju prethodne odluke Komisije kojom se potpora ocjenjuje nezakonitom i nesukladnom s unutarnjim tržištem („*načelo Degendorf*“).

Potpore za kupovinu steonih junica iz ovog Programa ne dodjeljuju se poduzetnicima u teškoćama.

Potpore za gubitak prihoda u uzgoju junica iz ovog Programa mogu se dodijeliti i poduzetnicima u teškoćama.

Nadalje, potpore prema ovom Programu ne primjenjuju se na potpore koje same po sebi, s obzirom na uvjete koji su s njima povezani ili s obzirom na način financiranja, podrazumijevaju neizbježnu povredu prava Unije, a posebno na:

- potpore za koje dodjela potpore ovisi o obvezi korisnika da ima nastan u određenoj državi članici ili da većina njegovih poslovnih jedinica ima poslovni nastan u toj državi članici
- potpore za koje dodjela potpore ovisi o obvezi korisnika da upotrebljava robu proizvedenu ili usluge pružene na državnom području i
- potpore kojima se korisnicima ograničava mogućnost uporabe rezultata istraživanja, razvoja i inovacija u ostalim državama članicama.

Ekvivalent potpore za kupovinu steonih junica iz ovog Programa ne premašuje prag potpore za ulaganja u materijalnu ili nematerijalnu imovinu na poljoprivrednim gospodarstvima povezanu s primarnom poljoprivrednom proizvodnjom kako je navedeno u članku 4. stavku 1. točki a) Uredbe od 500.000 EUR po poduzetniku po projektu ulaganja.

Za potpore iz ovog Programa moguće je točno izračunati bruto ekvivalent bespovratnih sredstava ex ante (za buduće razdoblje) bez potrebe za provođenjem procjene rizika ("transparentne potpore") jer su ovo potpore u obliku bespovratnih sredstava (sukladno članku 5. stavku 2. Uredbe).

Potpore za kupovinu steonih junica iz ovog Programa imaju učinak poticaja sukladno članku 6. Uredbe.

Potpore za gubitak prihoda u uzgoju junica iz ovog Programa nemaju učinak poticaja sukladno članku 6. stavku 5. točki d) Uredbe.

Prihvatljivi troškovi usklađeni su s člankom 14. stavkom 3. točkom e) Uredbe i člankom 26. stavkom 9. točkom b) Uredbe.

Sukladno članku 7. stavku 2. Uredbe, porez na dodanu vrijednost (PDV) nije prihvatljiv trošak.

Na potpore iz ovog Programa odgovarajuće se primjenjuju odredbe o kumulaciji sukladno članku 8. Uredbe te odredbe o objavljivanju i informacijama iz članka 9. Uredbe koje će se objaviti na web-poveznici <http://www.mps.hr/hr/poljoprivreda-i-ruralni-razvoj/drzavne-potpore>. Posebno se ističe da se potpore za kupovinu junica ne mogu zbrajati s potporom za gubitak prihoda u uzgoju junica sukladno članku 8. stavku 7. Uredbe.

Putem web-aplikacije za prijavu u skladu s člankom 3. Uredbe (EZ) br. 794/2004 od 21. travnja 2004. o provedbi Uredbe Vijeća (EU) 2015/1589 o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu članka 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Ministarstvo poljoprivrede Komisiji će poslati sažetak informacija koje se odnose na potpore iz ovog Programa u standardiziranom obliku utvrđenom u Prilogu II. Uredbe najkasnije 10 radnih dana prije datuma stupanja na snagu ovog Programa.

6. TRAJANJE PROGRAMA

Program će se provoditi u trogodišnjem razdoblju od 2018. do 2020. godine.

7. PRORAČUN ZA PROVEDBU PROGRAMA

7.1. Potpora za kupovinu steonih junica

Ukupno je za provedbu ove mjere predviđen iznos od 60.000.000,00 kuna, odnosno 20.000.000,00 kuna raspoloživih sredstava za svaku godinu tijekom trajanja Programa.

Potpora će se dodjeljivati za sufinanciranje troška kupovine minimalno tri grla kategorije steonih junica. Iznos potpore ograničiti će se na maksimalnih 30.000,00 kuna po korisniku.

U jednoj godini Programa korisnik može podnijeti samo jedan zahtjev za potporu.

7.2. Potpora za gubitak prihoda u uzgoju rasplodnih junica i teškoća koje se odnose na obnavljanje životinjskog blaga

Ukupno je za provedbu ove mjere u trogodišnjem razdoblju predviđen iznos od 135.000.000,00 kuna, odnosno 45.000.000,00 kuna raspoloživih sredstava za svaku godinu tijekom trajanja programa.

Ukupna sredstva namijenjena za provedbu ove mjere su definirana, a iznos potpore po rasplodnoj junici nije fiksni i ovisit će o ukupnom broju prihvatljivih rasplodnih junica u RH prijavljenih na ovu mjeru.

Ukoliko za to postoji potreba, ministar nadležan za poljoprivredu, posebnom odlukom može preraspodijeliti sredstava između mjera.

Tablica 2. - Plan financiranja Programa potpore kupovine steonih junica i gubitka prihoda u uzgoju rasplodnih junica u Republici Hrvatskoj od 2018. - 2020. godine

Programska godina	2018.	2019.	2020.	UKUPNO
Potpora za kupovinu steonih junica	20.000.000,00 kn	20.000.000,00 kn	20.000.000,00 kn	60.000.000,00 kn
Potpora za gubitak prihoda u uzgoju rasplodnih junica	45.000.000,00 kn	45.000.000,00 kn	45.000.000,00 kn	135.000.000,00 kn
UKUPNO	65.000.000,00 kn	65.000.000,00 kn	65.000.000,00 kn	195.000.000,00 kn

8. KORISNICI POTPORA

8.1. Potpora za kupovinu steonih junica

Korisnici sredstava potpore su poljoprivrednici upisani u Upisnik poljoprivrednika koji na svom poljoprivrednom gospodarstvu drže krave kombiniranih i/ili mliječnih pasmina goveda te ih koriste u proizvodnji mlijeka i koje su evidentirane u JRDŽ-u. Korisnici potpore ne smiju imati dugovanja prema Državnom proračunu RH, na njih se primjenjuje *načelo Deggendorf* te moraju ispunjavati druge uvjete propisane ovim Programom.

Iznos raspoloživih sredstava za provedbu ove mjere je ograničen, no predviđa se da će se tijekom trajanja trogodišnjeg razdoblja provedbe javiti odgovarajući broj korisnika koji će za obnovu narušenog proizvodnog potencijala u svojim stadima nabaviti najmanje 6.000 steonih junica.

Provedbom ove mjere očekuje se djelomična obnova narušenog proizvodnog potencijala krava koje se koriste u proizvodnji mlijeka u Republici Hrvatskoj bez utjecaja mjere na unutarnje tržište EU.

Ostali kriteriji prihvatljivosti i uvjeti dodjele potpore biti će propisani posebnim propisom i Javnim pozivom.

8.2. Potpora za gubitak prihoda u uzgoju rasplodnih junica i teškoća koje se odnose na obnavljanje životinjskog blaga

Korisnici sredstava potpore kroz ovu mjeru su poljoprivrednici upisani u Upisnik poljoprivrednika koji na svom poljoprivrednom gospodarstvu drže krave kombiniranih i/ili mliječnih pasmina goveda te ih koriste u proizvodnji mlijeka i koje su evidentirane u JRDŽ-u. Korisnici potpore ne smiju imati dugovanja prema Državnom proračunu RH, na njih se primjenjuje *načelo Deggendorf* te moraju ispunjavati druge uvjete propisane ovim Programom.

Provedbom ove mjere očekuje se djelomična obnova narušenog proizvodnog potencijala krava koje se koriste u proizvodnji mlijeka u Republici Hrvatskoj bez utjecaja mjere na unutarnje tržište EU.

9. PROVEDBA MJERA

9.1. Potpora za kupovinu steonih junica

Potpore se dodjeljuje za kupovinu steonih junica. Ovom se mjerom nastoji proizvođačima mlijeka olakšati mogućnost nabave steonih junica kombiniranih i mliječnih pasmina goveda na tržištu. Kupovinom steonih junica i njihovim ulaskom u proizvodnju nadomjestit će se određeni broj krava koje su izlučene iz proizvodnje zbog ranije opisanih posljedica.

Dodjela sredstava korisnicima provodi se putem Javnog poziva. Ako se u prvom Javnom pozivu ne iskoriste sva novčana sredstva predviđena na godišnjoj razini za tu namjenu raspisuje se drugi Javni poziv. Prednost pri kupovini steonih junica imaju mladi poljoprivrednici registrirani kao nositelji obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva, poljoprivrednog obrta ili odgovorne osobe u drugim pravnim subjektima.

Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (dalje u tekstu: Agencija za plaćanja) u provedbi ove mjere vrši administrativne kontrole, isplatu potpore i provođenja kontrole na terenu u skladu sa svojim ovlastima i procedurama, a u skladu sa zakonskim okvirom za pružanje državne potpore.

Hrvatska poljoprivredna agencija (dalje u tekstu: HPA) u provedbi ove mjere vrši raspisivanja javnog poziva i administrativnu obradu prijava. Detaljna provedba mjere biti će propisana provedbenim propisom i Javnim pozivom.

Za potporu su prihvatljive uzgojno valjane životinje mliječnih i/ili kombiniranih pasmina goveda, upisane u glavni dio matične knjige pasmine u Republici Hrvatskoj ili u drugoj državi iz koje dolaze. Steone junice moraju biti osigurane te moraju biti zadržane u proizvodnji minimalno tri godine, osim u slučaju nastanka izvanrednih okolnosti propisanih posebnim

propisima. Za isplaćenu osiguranu svotu kod uginuća junice, korisnik je dužan nabaviti novu koju će uvesti u proizvodnju.

9.2. Potpora za gubitak prihoda u uzgoju rasplodnih junica i teškoća koje se odnose na obnavljanje životinjskog blaga

Mjerom se želi proizvođačima mlijeka pomoći da na svojim farmama nadoknade gubitak prihoda u uzgoju rasplodnog podmlatka za remont (obnovu) osnovnog stada. Time će se djelomično nadomjestiti krave izlučene iz proizvodnje zbog ranije opisanih posljedica.

Potpora za gubitak prihoda u uzgoju junica i teškoća koje se odnose na obnavljanje životinjskog blaga isplaćuje se na godišnjoj razini za rasplodnu junicu koja se nalazi na gospodarstvu i koja je upisana u JRDŽ. Za potporu su prihvatljive rasplodne junice od 12 mjeseci starosti do teljenja. Ovu potporu grlo može ostvariti samo jednom u svom životu.

HPA u provedbi ove mjere vrši zaprimanje zahtjeva za potporu i administrativnu obradu podataka.

Agencija za plaćanja u provedbi ove mjere vrši zaprimanje zahtjeva, administrativnu kontrolu i isplatu potpora u skladu sa svojim ovlastima i procedurama, a u skladu sa zakonskim okvirom za pružanje državne potpore.

Detaljna provedba mjere biti će propisana posebnim propisom.

10. ZAKLJUČNO

Budući da je cilj potpore obnova narušenog proizvodnog potencijala u sektoru govedarske proizvodnje u Republici Hrvatskoj njenim provođenjem neće se narušiti pravila slobode tržišnog natjecanja kroz dovođenje određene grupe korisnika u povoljniji položaj, a što je u skladu sa Ugovorom o funkcioniranju Europske unije.